

Vektorianalyysi

k. 2014

Harjoitus 3

Käsitellään ke 26.3.

- Laske voiman $\vec{F}(r) = (x + yz)\hat{i} + (y + xz)\hat{j} + (z + xy)\hat{k}$ tekemä työ $W = \int_C d\vec{r} \cdot \vec{F}$, kun se liikuttaa kappaletta origosta $O = (0,0,0)$ pisteeseen $P = (1,1,1)$
  - suoraa viivaa OP pitkin
  - käyrää $x = t, y = t^2, z = t^3$ pitkin
  - murtoviivaa AO, AB, BP pitkin, kun $A = (1,0,0)$, ja $B = (1,1,0)$.
  - Laske $\nabla \times \vec{F}$. Minkä kohtia a-c koskevan johtopäätöksen voit siitä vetää?
- Tämä tehtävä koskee paikkavektoria $\vec{r} = x\hat{i} + y\hat{j} + z\hat{k}$.
  - Laske $\nabla r, \nabla \cdot \vec{r}, \nabla \times \vec{r}$.
  - Osoita, että $\nabla f(r) = f'(r)\hat{r}$ ja $\nabla^2 f(r) = \nabla \cdot (\nabla f(r)) = f''(r) + 2\frac{f'(r)}{r}$.
  - Laske $\nabla \frac{1}{r}$ ja $\nabla^2 \frac{1}{r}$.
- Muurahainen liikkuu (x, y) -tasolla, jonka lämpötila on jakautunut funktion $T(x, y) = x^2 - 2y^2$ (astetta) mukaisesti.
  - Hahmottele lämpötilan tasa-arvokäyrät (sopiva määrä niitä) eli isotermit.
  - Muurahainen on pisteessä $(2, -1)$. Mihin suuntaan sen tulisi lähteä, jos se haluaisi viilennystä mahdollisimman nopeasti?
  - Jos muurahainen liikkuu tähän suuntaan nopeudella k (matkayks./aikayks.), kuinka monta astetta aikayksikössä lämpötila muuttuu?
  - Mitä käyrää pitkin muurahaisen tulisi kulkea, jotta lämpötila alenisi koko ajan mahdollisimman paljon. (Adams 12.7, teht. 21).
- Johda pintojen $x + y + z = 6$ ja $x^2 + y^2 + z^2 = 14$ leikkauskäyrän tangenttivektorin lauseke pisteessä $(1, 2, 3)$. (Adams 12.7, teht 27)
- Laske seuraavien vektoreiden divergenssi ja roottori:
  - $xy\hat{i} + (z^2 - 2y)\hat{j} + \cos yz\hat{k}$
  - $e^{yz}\hat{i} + e^{xz}\hat{j} + e^{xy}\hat{k}$
  - $\frac{x}{y}\hat{i} + \frac{y}{z}\hat{j} + \frac{z}{x}\hat{k}$
- Osoita oikeiksi seuraavat nablailutulokset:
  - $\nabla \cdot (\vec{A} \times \vec{B}) = \vec{B} \cdot (\nabla \times \vec{A}) - \vec{A} \cdot (\nabla \times \vec{B})$
  - $\nabla \cdot (\nabla \times \vec{A}) = 0$
  - $\nabla \times (\nabla \phi) = 0$
  - $\nabla \times (\phi \vec{A}) = (\nabla \phi) \times \vec{A} + \phi (\nabla \times \vec{A})$